

Народна мудрість говорить: «Що посієш, те й пожнеш», – ця фраза є наскрізною у діяльності вчителя, адже ми маємо сіяти і плекати в кожній дитині те *«розумне, добре й вічне»*, щоб через деякий час побачити плоди своєї праці у вигляді найвищих досягнень наших вихованців. Василь Олександрович неодноразово звертав увагу саме на розвиток інтелектуальних здібностей дітей, не забуваючи при цьому залучати вихованців до трудової діяльності, навички якої не раз ставали корисними у повсякденному житті [1].

Отже, методика гуманістичного виховання Василя Сухомлинського є актуальною для використання сучасними педагогами, тому що лише добротою, терпимістю та любов'ю до своїх вихованців можна відшукати шлях до їхніх сердець. Ми повинні не принижувати гідність учня оцінкою, а мотивувати його ставати краще, надихати його на роботу над своєю особистістю і формуванням характеру. *«Кожна дитина має бути щасливою»* – таке завдання ставив перед собою Василь Олександрович, а сучасні вчителі повинні мати собі за мету не лише навчити дитину базовим поняттям і навичкам, а відкрити їй шлях до пізнання. *«Сонце освітлює людині шлях, а школа дає їй крила»* – така основна мета навчально-виховного процесу у сучасній українській школі.

Список використаної літератури

1. Жадан Л. Сторінками творів мудрого вчителя. До 100-річчя від дня народження Василя Сухомлинського / Л. Жадан // Управління школою. – 2018. – № 25/27. – С. 2–53.
2. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1972. – 244 с.
3. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю : книга для вчителя / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1988. – 304 с.

Олександра Литвин

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЗА

В. О. СУХОМЛИНСЬКИМ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

У зародках епохи метамодерну, в галузях культури й освіти почали все більше концентрувати увагу на людині як індивідуумі. Це стало одним із основних поштовхів до деструкції шаблонної системи освіти, яка була підлаштована під інтереси суспільства вже застарілого устрою. Ще одним поштовхом стало те, що стара школа не є придатною для розвитку тих умінь і навичок, які зараз цінуються на сучасному ринку праці – це зменшує кількість компетентних кадрів і суттєво знижує конкурентоспроможність України. Суспільство змінюється й потребує деформації системи відповідно до його вимог.

Зараз Нова Українська Школа поставила собі за мету розкрити індивідуальні задатки кожної дитини, допомогти їй сформувати характер і реалізуватися в сучасному соціумі. Філософія нової освіти прагне відійти від використання застарілих дидактичних методів, надлишкової затеоретизованості навчальних матеріалів, переобтяження учнів фактами, які в перспективі не знадобляться на практиці. З дедалі більшою повагою ставляться до специфіки кожної особистості в процесі її розвитку та формування, враховують її характерні потреби. В умовах швидкого прогресу цифрових і мережевих технологій життя кожної людини потребує постійної самоосвіти далеко за рамками навчальних закладів, тож одна з основних цілей сучасного педагога – навчити вчитися й користуватися набутими знаннями, що значною мірою збігається з поглядами В. Сухомлинського.

Як і в НУШ, В. Сухомлинський засуджував одноманітне навчання, що зводиться лише до зубріння, простого тренування пам'яті, механічного заучування. Натомість реформа НУШ прагне урізноманітнити та індивідуалізувати навчально-виховний процес, посилити мотивацію навчатися, дати поштовх до креативного мислення, підвищити педагогізацію батьків, виховати всебічно розвинену особистість. Але перш ніж говорити про результат, необхідно продумати, якими способами його досягти, які методи навчання будуть найдоцільніші та найефективніші. *«Від умілого використання методів залежить не тільки міцність знань та практичних умінь і навичок, але й формування в учнів поглядів на знання, науку, виховання, бажання вчитись»* [1], – зазначає В. Сухомлинський у своїх працях.

Вражає, що в минулому столітті, в умовах більш жорсткої та скутої системи освіти, Василь Олександрович, аналізуючи, уже розумів, у якому руслі потрібно рухатися для ефективного вдосконалення розвитку дитини, і був на крок попереду. Він залишив нам величезну педагогічну спадщину, яка є актуальною для сучасних педагогів. Такі праці як *«Серце віддаю дітям»*, *«Сто порад учителю»*, *«Як виховати справжню людину»*, *«Праця і моральне виховання»*, *«Методика виховання колективу»*, *«Азбука моралі»* можуть створити потужне підґрунтя для формування педагога Нової Української Школи.

За В. Сухомлинським загальнодидактичні методи поділяються на дві групи: ті, що забезпечують первинне сприйняття знань і ті, що передбачають осмислення та поглиблення знань. Основні методи першої групи – це розповідь, пояснення, лекція, опис, тлумачення, бесіда, самостійне читання, спостереження тощо. Основні методи другої групи – дискусія, творчі письмові та графічні роботи, виготовлення, експеримент [2]. Вони є незамінними та створюють фундамент усього процесу навчання. Грамотне використання цих методів у руслі поглядів НУШ, їх постійне комбінування, їх варіативна інтерпретація в поєднанні з технологічною компетентністю допоможе вчителю усучаснити навчальний процес, створити його творче обрамлення, підтримати дружню роботу в колективі, навчити креативно мислити, вмотивувати учнів рухатися вперед, впевнено долаючи перешкоди.

Ідеї великого педагога пропагують гуманістичний підхід до кожного учня, позиціонування вчителя як духовного наставника, постійну комунікацію між учителем і учнем, позиціонування навчання як творчого процесу, удосконалення сімейного виховання суголосно зі шкільним, їх гармонізацію.

В. Сухомлинський зумів глибоко проникнути у психологію дитини. З часом змінюється соціальне середовище, натомість елементарні принципи розвитку людини в ранньому віці залишаються однаковими, а отже, методика навчання за В. Сухомлинським є актуальною для будь-яких часів. Зрештою, основними засадами нормального суспільства є любов, взаєморозуміння, толерантність, особистісний розвиток людини та повага до природи – до чого й закликав Василь Олександрович. *«Готуючись до уроку, досвідчений педагог завжди продумує, як відбиватимуться повідомлювані ним знання в розумі учнів. Залежно від цього вчитель вибирає й методи навчання»* [3], – зауважує педагог. Отож-бо велика відповідальність за майбутнє нашої країни зараз полягла на плечі педагогів. Сучасність обростає безліччю нових фактів, феноменів і процесів, учителям необхідно не лише самим орієнтуватися в них, а й донести їх суть до молодшого покоління.

Список використаної літератури

1. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5т. – К. : Радянська школа, 1977. – Т. 2. – 657 с.
2. Використання здобутків В. Сухомлинського учителями масової початкової школи [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.educationua.net/silovs-1430-8.html> (дата звернення: 31.10.2018). – Назва з екрана.
3. Сухомлинський В. О. Школа і будівництво Комунізму / В. О. Сухомлинський. – Кіровоградський обласний державний архів. – Ф. 6717. – Оп. 1, од. зб. 3, арк. 612.

Юлія Мироненко

РОДИННЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО (ПРИСВЯЧЕНО 100-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПЕДАГОГА)

Актуальність статті полягає у тому, що родинне виховання в системі шкільної освіти є важливим, оскільки дозволяє розкрити особливості виховання дітей не тільки на теоретичному рівні, але й на практичному.

Мета статті полягає у розкритті значення родинного виховання у тісному взаємозв'язку з школою з урахуванням педагогічної спадщини Василя Олександровича Сухомлинського

Формування дитини напряму залежить від виховання отриманого як у родині, так і у школі. Сім'я завжди відігравала важливу роль у розвитку дитини. Саме вона навчає базовим речам: поважати старших, цінити як свою, так і чужу працю, а школа у свою чергу повинна закріпити набуті знання. Про працю В.О Сухомлинський говорив *«Життя тисячу разів переконувало мене в тому, що справжнє щастя дістається тому, хто починає своє трудове життя одночасно з початком навчання у школі. Не гру в працю, а саме справжнє трудове життя»* [1, с. 58].

Відомий педагог Василь Сухомлинський був переконаний, що успіх у вихованні поколінь можна досягти лише спільними зусиллями школи, сім'ї та громадськості. [4, с.49]. Він писав *«Сім'я в нашому суспільстві, – це первобутнє ядро багатогранних людських стосунків –моральних, духовних, господарських, естетичних, культурних, і звичайно, виховних. Однак могутньою виховною та силою для дітей вона стає тільки тоді, коли батько і мати бачать велику мету свого життя, живуть в ім'я*